

BİR PORTRE BİR YAŞAM

Prof.Dr.
Mehmed
TOPKAYA



Röportaj
Özgür Cihan KARASAN

> Sayın Top- bürosunda kendinizi tanıtır mısınız?

1911 senesinin 15 Mart'ında doğmuşum, ilkokul yıllarımda İbambam askerde olduğu için» dayılarımın yanında büyüdüm. Dayılarım-

dan binisi» Sivrihisar'da manifaturacı diğeri ise Koçaş Köyü'nde imamdı. Yaz aylarında Koçaş Köyü'nde, kış aylarında ise Sivrihisar'da kalırdım. İlkokula Sivrihisar'da başladım ama sadece 2. sınıfa kadar okuyabildim. Bu yıllar padişahlık dönemi olduğundan "Padişahım çok yaşa" dediğimi hala hatırlarım. 2. sınıfı bitirdikten sonra Yunanistan işgali yüzünden okula ara verdim. İşgalden sonra 1924 yılında-1340 oluyor herhalde- Sivrihisar'da ilkokulu bitirdim. 1930 yılına kadar okulla gidemedim. Bu arada dayı mum yanında kaldım ve köylerde çerçidlik yaparak para kazanmaya çalıştım.

1930 yılında kaçıp, bu gün lise olan Konya Muatimi Mektebine girdim ve Eskişehir'de lise olmadığı için 4 yıl bu okulda okudum. O zaman kendi hesabıma okuyordum ve muallim mektebine dışından devam ediyordum. En sonunda Eskişehir'de lise açıldı ve Eskişehir Lisesine geçtim, Meslek okulu okuduğum içinjise imtihanına girdim ve kazanarak liseye geçtim.. Devlet talebesi olarak Balıkesir Lisesine gönderildim. Bu gün-üniversite olan

Prof.Dr. Mehmed Topkaya, bizim röportaj yaptığımız Kızıldağı bürosunda kendisine jeoloji için bir dünya yaratmış. 901 yaşlarında olmasına rağmen içindeki jeolojik aklı hiç bitmemiş. Aktif olarak çalıştığı yıllarda hazırlanmış olduğu etütleri, raporları ve deneyimlerini gençlere aktarabilmek şu andaki en büyük amacı. Hem röportaj öncesinde hem de sonrasında göstermiş olduğu yakınlık ve sıcaklık için kendisine buradan da teşekkür etmek istiyorum. Genç meslektaşlarımızın kendisinden öğreneceği çok şey var diye belirttik Prof.Dr.Mehmed Topkaya ile Vikipediya'da yazdığımız serbesti hiçbir yorum yapmadan sizlere de aktarıyorum...

binada .liseyi okudum.

Lise

Dittikten! sonra

Avrupa imtihanlarına

girdim ve kazandım,

Önce makine mühendisi

olacaktım» Eskişehir

hiy estajımı Ja yaptım

fakat makine möhen-

^^ sevmedim, o

sırada Maden Tetkik

Arama Enstitüsünün jeoloji ve maden mühendisliği sınavına girdim ve ikisini de kazandım,, fakat jeolojîyi tercih ettim. İsviçre'de Lozan Üniversitesi'ne gönderildim. Orada çok kıymetli hocalar vardı,, dünyaca ünlü Houris Rijeau'nun yanında yetiştim, |937'den 1945'e kadar Fransızca'mı ilerletmeye çalıştım.. Oolitik mineraller üzerine diplomamı yaptım» doktoramı da bitirdikten sonra 1945'te MTA ya döndüm.

MTA" ya döndükten sonra, önce prospektör-|ük daha sonra da jeologluk yaptım ve en sonunda bir ara ayrılarak 5-6 yıl kadar serbest çalıştım!.

Bu arada yer altı suları ve sondajları ile meşgul oldum, Fethiye Ovası» Sandıklı Ovası ve Erzurum Ovası'nın etütlerini yaptım. Yeraltı sularında Daire Başkanlığı yaptım, yeraltı suları ve barajların etütlerinde yer aldım. Amerikalı lanın kurduğu bir müessesede Maden Yardım Komisyonu üyeliği yaptım. Türkiye'de İzmir'den Hakkari'ye kadar birçok madenin yeniden etütlerini yaptım. Serbest çalıştıktan sonra tekrar MTÄya döndüm. fİTÄ'da

Araştırma Sobesi Müdürlüğü yaptım. Bu arada birçok üniversitede ders verdim, Harp Okulunda da mühendislik ve mühendislik jeolojisi konusunda ders verdim. Genelkurmay ile birlikte çalışarak Akademi'de dersler verdim. Emekli olmadan önce de 3 yıl kadar Lozan Üniversitesinde Profesörlük yaptım ve tektonik dersi verdim. Nihayet 1953 senesinde de emekli oldum.

Şu an Ankara'dayım ve çalıştığım müesseselerde yaptığım etütlerin raporları hala arşivlerde durmaktadır. Bunların listesi bende de var; konferanslar, raporlar, seminerler.. Mesela 1968'de bir kitap yazdım ve İstanbul Boğazi yerine tümel yapılmasını önerdim.. Bunun dışında Erzurum'dan Kızılırmak'a, Kızılırmak'tan Sakarya'ya, Sakarya'dan Sapanca Gölü'ne, İstanbul'dan Anadolu'ya birçok yerde yeraltı sularının kullanılabilmesi için raporlar yazdım. Bunun yanında çimento» seramik ve cam sanayine, baraj ve tümel konularında birçok etüt yaptım ve raporlar yazdım.. Aslında sadece Türkiye'de değil İsviçre, İsrail ve Almanya'da da çalıştım.

> Sayın Topkaya, jeolojiye nasıl ilgi duydunuz?

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında büyük bir kıtlık olmuştu. Bu kıtlık yüzünden insanlar aç kaldı, hayvanlar sürülerle öldü ve Türkiye çok büyük sıkıntılar yaşadı. Onun için su ve maden konusuna özel bir ilgi duymaktaydım. Özellikle Orta Anadolu olduğu gibi ve kıtlık sırasında su olan köylerin daha az sıkıntı çektiklerini gözümle gördüğüm! için yer altı suları konusunda çalışmak istedim. Yani, jeolojiye ilgi duymamın sebebi bu kıtlıklar olmuştur.

> Ülkemizde ve yurt dışında hangi alanlarda çalıştınız?

Yurt dışında jeoloji ile ilgili olarak Oolitik demir madenileri üzerinde çalıştım, İsviçre Ordusunda ve İsrail'de yeraltı suları

üzerime çalıştım, Amerika'da istatistiki işlerde çalıştım ve araştırma- geliştirme istatistikleri yaptım. Bunun dışında Almanya ve Fransa'da çeşitli konferanslar verdim. En çok ilgilendiğim konu su,, maden» sondaj, sığınak ve tünellerdir, yaptığım etütler de bu konulardadır.

> Bütün bu yayınlarınızı ve çalışmalarınızı nasıl değerlendirmeyi düşünüyorsunuz?

Bu yayınlar MTA, Türkiye Yer altı Suları, Maden Yardım Komisyonu ve Çimento Sanayisinde bulunuyor Türkiye Jeoloji Haritasının da bir kısmı tarafımdan yapılmıştı 1/500000'lik paftaların hemen hemen hepsimde ismim vardır., Bu müesseselerden bu raporları edininip, her biri hakkında özel olarak çalışmak ve gençlere tecrübelerimi aktararak yararlı olmak istiyorum.

> Türkiye Jeoloji Kurumu ile olan ilginiz nasıl başladı?

TJK'da yıllarca muhasiplik yaptım ve en sonunda bu işi gençlere bıraktım. TJK olarak yaptığımız en iyi şey bir bina yeri satın almak olmuştu fakat oda satıldı. TJK'nın gelişmesi için pek çok yardımda bulundum.

Hem idareci olarak çalıştım hem de üye olarak pek çok konferansa katıldım. Şimdi Jeoloji Mühendisleri Odası'na üyeyim ve sıkı ilişkilerim var İki sine de katılmamda ki em büyük meden edindiğim tecrübeleri gençlere aktarmak jstememdir.

> Odamızın çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

JMO çok gelişmiş ve büyümüştür. Yaptığı yayınları çok taktir ediyor ve beğeniyorum., Fakat bütün dünya küreselleşmektedir ve bu küreselleşme sebebiyle JMO'da çok büyük baskı altındadır. Bu nedenle büyük çapta politika ile meşgul olmaktadır. Fakat benim daha çok bu politik çalışmalarını bırakıp jeoloji ile meşgul olmalarını tavsiye ederim.

